

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EUROPEAN COURT OF AUDITORS
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Ataskaita dėl
Europos Centrinio Banko rizikos valdymo
2010 finansinių metų audito

su ECB atsakymais

TURINYS

	Dalys
Įvadas	1–4
Audito apimtis ir metodas	5–6
Audito metu nustatyti faktai	7–91
Ar ECB įdiegė tinkamą ir išsamią rizikos valdymo sistemą?	7–18
Bendroji rizikos valdymo sistema	8–14
ECB rizikos valdymo sistemos atskleidimas išorės šalims	15–18
Ar ECB veiksmingai valdė operacinę riziką?	19–66
Operacinės rizikos valdymas	20–39
ECB veiklos tęstinumo valdymas	40–66
Ar ECB veiksmingai valdė finansinę riziką?	67–91
Su investicijomis ir politikos operacijomis susijusi finansinės rizikos valdymo sistema	69–74
Finansinės rizikos valdymo metodika	75–83
Finansinės rizikos valdymo metodikos taikymas	84–88
Teikiamų ataskaitų apie finansinę riziką tinkamumas	89–91
Išvados ir rekomendacijos	92–100
Ar ECB įdiegė tinkamą ir išsamią rizikos valdymo sistemą?	92–93
Ar ECB veiksmingai valdė operacinę riziką?	94–98
Ar ECB veiksmingai valdė finansinę riziką?	99–100

SANTRUMPOS

D-CO	Komunikacijos direktoratas
DG-A	Administracijos generalinis direktoratas
DG-H	Žmogiškųjų išteklių, biudžeto ir organizavimo generalinis direktoratas
DG-IS	Informacinių sistemų generalinis direktoratas
DG-M	Rinkos operacijų generalinis direktoratas
DG-P	Mokėjimo sistemų generalinis direktoratas
DG-S	Statistikos generalinis direktoratas
ECB	Europos Centrinis Bankas
ECBS	Europos centrinių bankų sistema
FOP	Finansinių operacijų paslaugos
GIPS	Visuotiniai investicijų rezultatyvumo standartai, angl. <i>Global Investment Performance Standards</i>
INV	Investicijų skyrius
NLV	Nuosavų lėšų valdymas
ORK	Operacinės rizikos komitetas
ORV	Operacinės rizikos valdymas
POPP	Padengtų obligacijų pirkimo programa
PVA	Poveikio veiklai analizės
RMA	(DG-H) Rizikos valdymo skyrius
ROS	Rinkos operacijų sistemos
TAB	Tarptautinių atsiskaitymų bankas
TAS	Tarptautiniai apskaitos standartai
TASV	Tarptautinių apskaitos standartų valdyba
TFAS	Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai
VaR	Rizikos vertė
VPRP	Vertybinių popierių rinkų programa
VPV	Veiklos praktikos vadovas
VTP	Veiklos tęstinumo planas
VTV	Veiklos tęstinumo valdymas
VV	Vykdomoji valdyba

IVADAS

1. Europos Centrinis Bankas (ECB) ir visų Europos Sąjungos (ES) valstybių narių nacionaliniai centriniai bankai sudaro Europos centrinių bankų sistemą (ECBS). Pagrindinis ECBS tikslas – palaikyti kainų stabilumą. ECBS taip pat remia bendrąsias ES ekonominės politikos kryptis, kad padėtų siekti ES tikslų¹. Siekdamas šio tikslo, ECB atlieka savo statute² nustatytas užduotis ir yra atsakingas už veiklos ir finansų valdymą.
2. Europos Audito Rūmų (Audito Rūmų) atliekamas ECB veiklos efektyvumo auditas pagrįstas protokolo dėl ECBS ir ECB statuto 27 straipsnio 2 dalimi³. 2010 m. audito metu buvo nagrinėjamos ECB įdiegtos rizikos valdymo procedūros ir sistemos bei jų taikymas.
3. ECB sprendimus priimančiosios organai yra Valdančioji taryba ir Vykdomoji valdyba⁴. Vykdomoji valdyba įgyvendina pinigų politiką pagal Valdančiosios tarybos⁵ nustatytas gaires ir sprendimus bei yra atsakinga už kasdienės ECB veiklos ir jo išteklių valdymą. Be to, Vykdomajai valdybai tenka galutinė atsakomybė už ECB rizikos valdymą.

¹ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 1 dalis.

² ECBS ir ECB statutas yra prie Sutarties pridėtas protokolai.

³ Protokolo dėl ECBS ir ECB statuto 27 straipsnio 2 dalyje nustatyta: „Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnio nuostatos taikomos tik ECB vadovybės veiklos efektyvumui tirti“.

⁴ Protokolo dėl ECBS ir ECB statuto 9 straipsnio 3 dalis. Valdančioji taryba susideda iš šešių Vykdomosios valdybos narių ir valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionalinių centrinių bankų valdytojų. Vykdomąją valdybą sudaro pirmininkas, jo pavaduotojas ir keturi kiti nariai.

⁵ Protokolo dėl ECBS ir ECB statuto 12 straipsnio 1 dalis.

4. Riziką valdo du atskiri ECB struktūriniai dariniai. Operacinės rizikos valdymo padaliniui (ORV⁶/VTV) tenka atsakomybė už visas operacinės rizikos rūšis (žr. 22 išnašą), įskaitant veiklos tęstinumą. Rizikos valdymo skyrius (RMA) vykdo finansinės rizikos valdymą (žr. 70 dalį), įskaitant ECB investicinę veiklą ir kredito operacijas.

AUDITO APIMTIS IR METODAS

5. 2010 finansinių metų Audito Rūmų audito tikslas buvo įvertinti ECB operacinės ir finansinės rizikos valdymo sistemos adekvatumą⁷. ECB rizikos valdymas buvo vertinamas nagrinėjant šiuos pagrindinius audito klausimus:

- Ar ECB įdiegė tinkamą ir išsamią rizikos valdymo sistemą?
- Ar ECB veiksmingai valdė operacinę riziką?
- Ar ECB veiksmingai valdė finansinę riziką?

6. ECB rizikos valdymo auditas⁸ apėmė šiuos elementus:

- a) bendrosios ECB taikomos rizikos valdymo sistemos peržiūra, įskaitant kitose panašiose tarptautinėse organizacijose nustatytų geriausios praktikos pavyzdžių rizikos valdymo srityje peržiūrą⁹;

⁶ ORV atsakomybės sritis apima su ECB veikla susijusias rizikos rūšis, įskaitant tas rizikos rūšis, kurios yra susijusios su ECBS/Eurosistemos procesais ir projektais.

⁷ Kriterijai, kuriais remdamiesi Audito Rūmai vertino ECB operacinės ir finansinės rizikos valdymo sistemą, šiame dokumente pateikti kursyvu. Kriterijus nustatė Audito Rūmai, nebent būtų nurodyta kitaip.

⁸ Į audito apimtį nebuvo įtrauktas rizikos valdymas Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) lygmeniu.

⁹ Niujorko federaliniame rezervų banke ir Kanados banke buvo surengti informaciniai vizitai; Niujorko federaliniam rezervų bankui, Kanados bankui ir Šveicarijos nacionaliniam bankui buvo išsiųsti klausimynai.

- b) operacinės rizikos valdymo sistemos peržiūrą ir šešių atrinktų veiklos sričių (generalinių direktoratų) testavimą siekiant įvertinti rizikos valdymo sistemos įgyvendinimą. Atranka buvo grindžiama: i) reikšmingų operacinės rizikos rūšių aprėpties užtikrinimu, ii) pagrindinės ir nepagrindinės ECB veiklos aprėptimi; iii) veiklos, kurią plėtojant būtina vykdyti horizontalios rizikos valdymą, aprėptimi. Buvo atrinkti šie generaliniai direktoratai (DG): Rinkos operacijų (DG-M), Mokėjimo sistemų (DG-P), Statistikos (DG-S), Administracijos (DG-A), Informacinių sistemų (DG-IS) ir Komunikacijos (D-CO);
- c) finansinės rizikos valdymo sistemos peržiūrą ir išsamių testų Žmogiškųjų išteklių, biudžeto ir organizavimo generalinio direktorato (DG-H) Rizikos valdymo skyriuje (RMA) bei DG-M Rinkos operacijų sistemų (ROS), Finansinių operacijų paslaugų (FOP) ir Investicijų (INV) skyriuose atlikimą. ECB rizikos valdymo metodikos ir jos taikymo įvertinimas buvo atliktas pasinaudojus *Ernst and Young* (Liuksemburgas) finansinės rizikos ekspertų grupės suteikta technine pagalba.

AUDITO METU NUSTATYTI FAKTAI

Ar ECB įdiegė tinkamą ir išsamią rizikos valdymo sistemą?

7. ECB pareikštas siekis – rizikos valdymo srityje taikyti geriausią praktiką. „Europos Centrinis Bankas nuo pat pradžių ypatingą dėmesį skyrė rizikos valdymui. Tapęs nauju centrinių bankų bendrijos nariu, jis siekė įgyvendinti aukščiausius valdymo standartus institucijoje organizuodamas savo rizikos valdymo funkciją ir taikydamas pažangiausias priemones“¹⁰.

¹⁰ José Manuel González-Páramo, ECB vykdomosios valdybos narys, Ulrich Bindseil ir Evangelos Tabakis, Centrinių bankų ir kitų viešųjų investuotojų rizikos valdymas, *Cambridge University Press*, 2009 m.

Bendroji rizikos valdymo sistema

8. „Tvirti visų institucijų mastu nustatyti rizikos principai yra vienas svarbiausių veiksmingo rizikos valdymo elementų. Viena būtinų šių rizikos principų sukūrimo sąlygų – išsamios (apimančios visus rizikos tipus, veiklos rūšis ir susijusią riziką) ir nepriklausomos rizikos valdymo funkcijos nustatymas, už kurį būtų tiesiogiai atsakingas rizikos priežiūros direktorius arba, jei jis nėra paskirtas – vyresnioji vadovybė laikantis proporcingumo principo“¹¹.

9. Kiekvienas ECB organizacinis padalinys¹² yra atsakingas už savo rizikos rūšių ir kontrolės priemonių valdymą. Dvi funkcinės grupės/skyriai padeda organizaciniams padaliniais valdyti riziką:

- ORV/VTV funkcinės grupės paskirtis¹³ – užtikrinti metodinę priežiūrą, visos su operacine rizika susijusios veiklos koordinavimą ir veiklos sritims skirtų iniciatyvių konsultacijų teikimą¹⁴;
- Rizikos valdymo skyrius (RMA) yra atsakingas už klausimus, susijusius su finansine rizika¹⁵. Rizikos valdymo skyrius yra atsakingas už visoms ECB arba ECB vardu Eurosistemos vykdomoms finansų rinkų operacijoms skirtą su rizikos valdymu susijusių strategijų ir procedūrų siūlymą bei organizacinės paramos teikimą. Skyrių sudaro du padaliniai: rizikos analizės ir rizikos strategijos sekcijos.

¹¹ Aukšto lygio rizikos valdymo principai, Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas (EBPIK), 2010 m. vasario mėn. (kursyvu pateiktas Europos Audito Rūmų tekstas, o paryškintas originalo tekstas pateiktas įprastu šriftu).

¹² Sekcija, skyrius, direktoratas ar generalinis direktoratas.

¹³ kuri yra DG-H dalis.

¹⁴ ORV/VTV funkcinė grupė taip pat atlieka Operacinės rizikos komiteto (ORK) sekretoriato pareigas.

¹⁵ Administraciniu požiūriu RMA yra DG-H dalis, tačiau yra tiesiogiai atskaitingas už finansinės rizikos valdymą atsakingam Vykdomosios valdybos nariui.

10. Siekiant palengvinti Vykdomosios valdybos (VV) sprendimų priėmimą, buvo įsteigti keli įvairius rizikos valdymo aspektus nagrinėjantys komitetai, kaip antai: Operacinės rizikos komitetas, Investicijų komitetas, Turto ir įsipareigojimų komitetas ir Kredito komitetas.

11. Yra nustatyta išsami organizacinė struktūra su aiškiai priskirtomis funkcijomis ir pareigomis. Tačiau ECB finansinės ir operacinės rizikos valdymo sritys yra labai aiškiai atskirtos, o tai padidina riziką, kad rizikos veiksnių, kurie veikia Banką kaip organizaciją, vaizdas gali būti neišsamus.

12. Nebuvo įsteigtas joks nepriklausomas atskiras už ryšius tarp Vykdomosios valdybos ir dviejų rizikos funkcinių grupių/padalinių (t. y. ORV/VTV ir RMA) atsakingas struktūrinis darinys, pavyzdžiui, bendrasis rizikos valdymo komitetas arba pareigybė, kaip antai rizikos priežiūros direktoriaus pareigybė. Audito metu už rizikos valdymą atsakingam Vykdomosios valdybos nariui taip pat buvo priskirtos kitos atsakomybės sritys, tuo tarpu rizikos priežiūros direktorius visą dėmesį skirtų tik rizikos valdymui.

13. Taip pat dėl to, kad nėra hierarchiškai nepriklausomos rizikos valdymo funkcijos, padidėja rizika, jog nebus skiriama pakankamai dėmesio rizikos valdymo klausimams spręsti, pavyzdžiui, susijusiems su darbuotojų skyrimu rizikos valdymo užduotims vykdyti, kadangi tokius klausimus sprendžia DG-H.

14. Išnagrinėjus geriausios praktikos pavyzdžius kitose panašiose tarptautinėse organizacijose, buvo nustatyta, kad Kanados bankas yra patvirtinęs integruotą rizikos valdymo sistemą, kuri apima rizikos priežiūros direktoriaus pareigybę ir rizikos valdymo darbo grupę. Šie abu subjektai yra atsakingi už bankui skirtą išsamaus rizikos profilio, apimančio veiklos, operacinę ir finansinę riziką, nustatymą, kaip apibūdinta **1 langelyje**. Banko rizikos valdymo sistema yra visiškai integruota į jo strateginio planavimo, biudžeto sudarymo ir veiklos rezultatų vertinimo metų pabaigoje procesus.

1 langelis. Integruoto rizikos valdymo pavyzdys: Kanados bankas

Rizikos priežiūros direktorius atlieka šias pareigas:

- gavęs vadovybės sutikimą, vadovauja integruotos rizikos valdymo politikos sistemos plėtotei ir gerinimui;
- kitiems vyresniosios vadovybės pareigūnams teikia su rizikos valdymu susijusias gaires ir konsultacijas bei pirmininkauja rizikos valdymo darbo grupei;
- kartu su Finansų departamentu pirmininkauja Fondų valdymo komiteto Rizikos komitetui.

Rizikos valdymo darbo grupė vykdo šias užduotis:

- padeda visapusiškai atnaujinti Banko rizikos savianalizę ir rengti metinę ir metų vidurio rizikos valdymo ataskaitą;
- susirenka tris-keturis kartus per metus, kad peržiūrėtų Banko rizikos profilį ir su atstovų funkcinėmis grupėmis/departamentais pasidalintų rizikos valdymo iniciatyvomis.

ECB rizikos valdymo sistemos atskleidimas išorės šalims

15. Turėtų būti viešai atskleista pakankamai informacijos, kad išorės šalys galėtų įvertinti rizikos valdymo srityje ECB taikomą metodą.

16. ECB skelbia metinę ataskaitą, apimančią metinę atskaitomybę ir prie jos pridedamus informacijos atskleidimo raštus¹⁶. Metinėje atskaitomybėje pateikta informacija apie rizikos valdymą yra gana ribota, o informacija apie ECB rizikos valdymo principus ir atitinkamus skaičius nėra viešai prieinama (išskyrus konsoliduotą rizikos vertės¹⁷ (VaR) dydį). Metinėje ECB ataskaitoje pateikta

¹⁶ ECB taiko atskirą apskaitos ataskaitų teikimo sistemą, nustatytą iš dalies pakeistu Sprendimu ECB/2006/17 dėl ECB metinės atskaitomybės.

¹⁷ Rizikos vertė (VaR) – plačiai naudojamas su konkrečiu finansinio turto portfeliu susijusių nuostolių rizikos matas. Konkretaus portfelio, tikimybės ir laikotarpio atveju VaR yra apibrėžiama kaip tokia ribinė vertė, kuriai esant tikimybė, kad per tam tikrą laikotarpį patirti su rinkos verte susiję portfelio nuostoliai viršys šią vertę, darant prielaidą, kad vyrauja įprastinės rinkos sąlygos ir neprekiuojama portfelį sudarančiais vertybiniais popieriais, ir yra atitinkamas tikimybės lygis (Pagal:

glausta informacija apie tam tikrus rizikos valdymo klausimus, tačiau neapžvelgiamas organizacijoje vykdomas rizikos valdymo procesas, rizikos rūšys, su kuriomis yra susiduriama, bei vadovybės požiūris į jas.

17. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS)¹⁸ naudojimas yra geriausios subjekto finansinių ataskaitų teikimo praktikos pavyzdys. 7-ajame TFAS „Finansinių priemonių atskleidimas“ nagrinėjamas rizikos rūšių, su kuriomis susiduria organizacija, pateikimas finansinėse ataskaitose, tačiau šio standarto ECB netaikė.

18. Kitos tarptautinės ar nacionalinės centrinių bankų organizacijos, pavyzdžiui, Tarptautinių atsiskaitymų bankas (TAB) arba Kanados bankas rizikos valdymo informaciją atskleidžia savo metinėje finansinėje atskaitomybėje, nepaisant to, kad viena iš šių organizacijų netaiko TFAS (žr. [2 langelį](#)).

Value at Risk: The New Benchmark for Managing Financial Risk (3rd edition), Philippe Jorion, McGraw-Hill Professional, 2006).

¹⁸ Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai – tai Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) patvirtinti principais grindžiami standartai, jų aiškinimas ir sistema. Jie taip pat žinomi savo senu Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) pavadinimu. 2001 m. vasario mėn. Europos Komisija pasiūlė Reglamentą, pagal kurį buvo reikalaujama, kad visos reguliuojamoje rinkoje kotiruojamos ES bendrovės, įskaitant bankus ir draudimo bendroves, vėliausiai iki 2005 m., remdamosi TAS, parengtų konsoliduotas finansines ataskaitas. ES valstybėms narėms buvo suteikta galimybė šį reikalavimą taipogi taikyti nekotiruojamoms bendrovėms ir atskirų bendrovių finansinėms ataskaitoms. Politiniu ir techniniu lygmenimis buvo nustatytas ES patvirtinimo mechanizmas siekiant prižiūrėti, kaip TAS diegiami ES mastu.

2 langelis. Rizikos valdymo atskleidimo principo taikymo iliustravimas		
Organizacija	Rizikos valdymo atskleidimas metinėse finansinėse ataskaitose	Finansinės atskaitomybės sistema
Tarptautinių atsiskaitymų bankas (TAB)	Metinėse finansinėse ataskaitose atskleidžiamos rizikos rūšys, su kuriomis susiduria bankas, rizikos valdymo metodas ir struktūra, išsami kredito rizikos, rinkos rizikos, likvidumo rizikos ir operacinės rizikos apžvalga.	Konkreiti banko statute nustatyta finansinės atskaitomybės sistema
Kanados bankas	Metinėse finansinėse ataskaitose atskleidžiama rizikos valdymo proceso, rizikos valdymo struktūros, už finansinę riziką atsakingo pareigūno vaidmens ir finansinės rizikos, su kuria susiduria bankas, apžvalga bei išsami kredito rizikos, rinkos rizikos ir likvidumo rizikos apžvalga.	TFAS ¹⁹

Ar ECB veiksmingai valdė operacinę riziką?

19. Veiklos tęstinumo valdymas papildė ECB operacinės rizikos valdymo (ORV) sistemą. Šie abu elementai sudaro svarbią įmonių valdymo dalį²⁰.

Operacinės rizikos valdymas

20. Veiksminga operacinės rizikos valdymo sistema apima aiškių strategijų nustatymą ir direktorių valdybos bei vyresniosios vadovybės vykdomą priežiūrą, taip pat tvirtus operacinės rizikos ir vidaus kontrolės principus (įskaitant aiškiai

¹⁹ Iki 2010 m. gruodžio 31 d. Kanados bankas teikė ataskaitas vadovaudamasis Kanados visuotinai priimtais apskaitos principais, tačiau standartai, kuriais jis vadovavosi atskleidžiamas rizikos valdymo informaciją, buvo panašūs į TFAS. Nuo 2011 m. sausio 1 d. Kanados bankas ataskaitas teikia vadovaudamasis TFAS.

²⁰ Veiklos praktikos vadovas, 26 skyrius.

apibrėžtą atsakomybę ir pareigų atskyrimą) bei veiksmingą vidaus atskaitomybę.

21. Siekdami įvertinti, kaip ECB valdo operacinę riziką, Audito Rūmai nagrinėjo:

- ECB nustatytas ORV strategijas;
- operacinės rizikos valdymo organizacinę struktūrą ir su šiuo valdymu susijusią atsakomybę;
- jo sąsają su strateginiu ir finansiniu planavimu (metiniu biudžeto ciklu); bei
- rizikos nustatymą, įvertinimą ir atsaką į ją, ataskaitų teikimą, stebėjimą ir tolesnius veiksmus veiklos srityse ir centriniu lygmeniu.

Operacinės rizikos strategijos

22. ORV strategijose turėtų būti pateikta aiški viso banko mastu taikoma operacinės rizikos apibrėžtis ir nustatyta politikos kryptis, apibrėžianti banko taikomą metodą nustatant, vertinant, stebint ir kontroliuojant/mažinant riziką.

23. 2007 m. spalio mėn.²¹ Vykdomoji valdyba patvirtino ECB operacinės rizikos valdymo sistemą, kuri yra aprašyta intranete paskelbtame veiklos praktikos vadove (VPV), ir su kuriuo susipažinti gali visi darbuotojai. Jame pateikta ECB ORV apibrėžtis²², nustatyta priimtinos rizikos politika, funkcijos ir pareigos bei išdėstytos vertinimo, atsako, ataskaitų teikimo ir stebėjimo strategijos.

24. Nustatytose ORV strategijose pateikta aiški viso Banko mastu taikoma operacinės rizikos apibrėžtis ir nustatyta politika, apibrėžianti Banko taikomą

²¹ 2008 m. Vykdomoji valdyba nusprendė ECB taikomą ORV sistemą suderinti su ECBS lygmeniu patvirtinta sistema.

²² Operacinė rizika yra apibrėžiama kaip „neigiamo poveikio finansams, veiklai ir (arba) reputacijai rizika, kylanti dėl netinkamo vidaus valdymo ir veiklos procesų ar jų neveikimo arba kurią sąlygoja žmonės, sistemos ar išorės įvykiai“.

metodą vertinant, stebint ir kontroliuojant/mažinant riziką. Tačiau VPV išsamiai nenurodyta, koku metodu Bankas vadovaujasi nustatydamas riziką.

Organizacinė struktūra ir pareigos

25. Veiklos sričių vadovybė turėtų būti atsakinga už politikos krypčių, procesų ir procedūrų, susijusių su operacinės rizikos valdymu įgyvendinant visą reikšmingą banko veiklą, procesus ir sistemas, vykdymą. Bankas taip pat turėtų būti įdiegęs operacinės rizikos valdymo sistemą, aiškias pareigas priskiriant rizikos valdymo funkcijai.

26. Vykdomajai valdybai tenka galutinė atsakomybė už ECB operacinės rizikos valdymą. Operacinės rizikos komitetas (ORK) nagrinėja strateginius ir vidutinės trukmės klausimus bei svarbias trumpalaikes ir *ad hoc* temas²³. Komitetą sudaro Vykdamosios valdybos narys (pirmininkas) ir septyni vyresnieji Banko vadovai²⁴. Jam suteikti sprendimų priėmimo dėl vidutinio lygio rizikos pripažinimo įgaliojimai, o aukšto lygio riziką visuomet turi pripažinti Vykdomoji valdyba. Posėdžiai rengiami kas du mėnesius arba, prireikus, jie rengiami dažniau.

27. VPV aiškiai įvardyta, kad veiklos sritys yra atsakingos už savo operacinės rizikos rūšių valdymą²⁵. Taigi kiekvienoje veiklos srityje turėtų būti paskirtas (bent) vienas rizikos koordinatorius, teikiantis paramą veiklos sričių vadovams ORV srityje ir kuris yra pirmasis asmuo, į kurį galima kreiptis dėl ORV klausimų

²³ Jam pavesta skatinti ir prižiūrėti ECB operacinės rizikos valdymo plėtotę, įgyvendinimą ir priežiūrą.

²⁴ Nariai – tai Rinkos operacijų, Informacinių sistemų, Administracijos, Žmogiškųjų išteklių, biudžeto ir organizavimo generalinių direktoratų vyresnieji vadovai, taip pat vadovai, atstovaujantys dvi pagrindines veiklos sritis, kurios kasmet keičiasi rotacijos principu, bei Žmogiškųjų išteklių, biudžeto ir organizavimo generalinio direktoriaus patarėjas.

²⁵ Už horizontaliąją riziką (riziką, kuri turi poveikį kelioms veiklos sritims) atsakinga veiklos sritis (rizikos nešėja) turėtų rekomenduoti ir (arba) įgyvendinti tinkamas visame ECB taikomas rizikos tvarkymo priemones.

atitinkamoje veiklos srityje. Veiklos sričių vadovai taip pat yra atsakingi už užtikrinimą, kad darbuotojai įgytų ir išlaikytų kompetenciją, kuri yra būtina tam, kad jie galėtų prisiimti su ORV susijusią atsakomybę ir atskaitomybę. ORV/VTV funkcinė grupė turėtų plėtoti ir tvarkyti ORV sistemą bei koordinuoti ORV srityje taikomus veiklos sričių metodus.

28. Audito metu iš aštuonių ORV–VTV funkciniai grupei priklausančių darbuotojų tik keturi buvo nuolatiniai darbuotojai. Kitus darbuotojus komandiravo nacionaliniai centriniai bankai arba su jais buvo sudarytos terminuotos sutartys, kurių trukmė – nuo trijų mėnesių iki dvejų metų. Tai reiškia, kad darbuotojų kaita yra didelė, o dėl to nutrūksta su šia svarbia funkcija susijęs darbo tęstinumas ir padidėja rizika, kad ORV sistema ECB nėra tinkamai įgyvendinama.

29. Darbuotojų informuotumo apie ORV sistemą klausimas buvo įtrauktas į 2009 ir 2010 m. darbuotojų apklausas. 2009 m. apklausos metu apie 40 % respondentų nurodė, kad jie negavo pakankamai informacijos apie ORV; 56 % respondentų nežinojo, kas buvo paskirtas jų veiklos srities rizikos koordinatoriumi, o 45 % jų nežinojo, kur konkrečiai intranete susirasti informacijos apie ORV. 2010 m. apklausos rezultatai parodė, kad 40 % respondentų vis dar nežinojo, kur susirasti informacijos apie ORV.

Sąsaja su strateginiu ir finansiniu planavimu (metiniu biudžeto ciklu)

30. *Rizikos valdymas ECB valdymo struktūroje turėtų būti įtvirtintas kaip neatskiriama banko strateginio, veiklos ir finansinio planavimo dalis.*

31. Svarbi ECB rizikos profilio nustatymo dalis – veiklos sričių ir ORV/VTV funkcinės grupės atliekamas metinis operacinės rizikos įvertinimas. 2009 m. įvertinimus veiklos sritys atliko 2009 m. birželio–rugpjūčio mėn. Vėliau buvo surengtas posėdis su rizikos koordinatoriais rezultatams sutikrinti. „Iš viršaus į apačią“ metodu pagrįsta ataskaita buvo užbaigta 2010 m. sausio mėn.

32. Rizikos profilis turėtų būti vienas iš strateginio planavimo proceso, kurį vykdant parengiamas finansinis planas, sudėtinių dalių. Tačiau auditas parodė, kad metinis operacinės rizikos įvertinimas ir ECB strateginio bei finansinio planavimo ciklas nėra apjungiami. Todėl iškyla rizika, kad ORV nebebus proceso dalis, o remiantis finansiniu planu skiriami ištekliai gali būti netinkamai paskirstomi strateginiams tikslams pasiekti²⁶.

33. Kaip gerosios praktikos pavyzdį galima įvardyti Kanados banką, kuriame banko rizikos profilis yra neatskiriama banko bendrojo strateginio ir finansinio planavimo ciklo dalis²⁷.

ORV procesas: rizikos nustatymas, įvertinimas ir atsakas į ją, ataskaitų teikimas, stebėjimas ir tolesni veiksmai

Rizikos nustatymas, įvertinimas ir atsakas į ją

34. Visa veiklai, procesams ir sistemoms būdinga operacinė rizika turėtų būti nustatyta ir įvertinta. Rizika turėtų būti vertinama vadovaujantis taikoma politika ir priimtinos rizikos lygiu siekiant nustatyti tinkamas atsakomąsias priemones remiantis pakankamais sąnaudų apskaičiavimais. Vyresniajai vadovybei ir Vykdomajai valdybai turėtų būti reguliariai perduodama svarbi informacija, padedanti vykdyti iniciatyvų operacinės rizikos valdymą.

35. ORV sistema iš esmės buvo įgyvendinta atliekant įvertinimus taikant metodą „iš viršaus į apačią“. Remiantis ECB rizikos politika, veiklos sritys taip

²⁶ Remiamasi išvada iš straipsnio „ERM at the Federal Reserve Bank of Richmond“, 2007, Jack Dorminey and Richard Mohn.

²⁷ Šaltinis: Kanados banko interneto svetainė „2010–2012 m. vidutinės trukmės planas“ (www.bankofcanada.ca, 2011 m. liepos 13 d.).

pat turėtų nuolat atlikti veiklos srities procesų įvertinimus taikydamos metodą „iš apačios į viršų“, o nustatyta rizika turėtų būti patvirtinama²⁸.

36. 2008 ir 2009 m. ECB atliko „iš viršaus į apačią“ metodu grindžiamus rizikos įvertinimus. ORV/VTV funkcinė grupė veiklos sritis informavo apie tam tikras iš anksto nustatytas aukšto lygio rizikos rūšis, kurios buvo naudojamos kaip pagrindas joms atliekant rizikos įvertinimus. Į galutinę ataskaitą buvo įtrauktas su kiekviena veiklos sritimi susijęs veiksmų planas. Pagal VPV reikalaujama, kad veiklos sritys išnagrinėtų ir apibrėžtų atsako į riziką strategijas ir atliktų galimų sprendimo būdų sąnaudų ir naudos analizę.

37. Visose veiklos srityse buvo nustatyta su 2009 m. įvertinimu, pagrįstu „iš viršaus į apačią“ metodu, susijusi rizika ir atsakas į ją. 2009 m. įvertinimo, pagrįsto „iš viršaus į apačią“ metodu, ataskaitoje buvo pateikti kiekvienai veiklos sričiai skirti tolesni veiksmai. Tačiau į imtį įtrauktose veiklos srityse atliktos sąnaudų ir naudos analizės nebuvo paremtos dokumentais.

38. Kai kurių rizikos rūšių atveju veiklos sričiai nustatčius riziką, ORK/VV vykdoma rizikos pripažinimo procedūra buvo labai vangiai. Pavyzdžiui, 2009 m. liepos–rugpjūčio mėn. nustatytos dvi rizikos rūšys 2010 m. gruodžio mėn. vis dar nebuvo patvirtintos. Išnagrinėjus ORK posėdžių metu peržiūrėtą neatliktų veiksmų sąrašą taip pat paaiškėjo, kad kai kurie veiksmai nebuvo atliekami ilgiau nei metus, o kai kurių veiksmų vykdymas vėlavo iki dvejų metų.

39. Tik trijų iš šešių į imtį įtrauktų veiklos sričių darbo programose buvo įmanoma nustatyti konkrečius ORV veiklai skirtus išteklius, tačiau ORV veiklos aprašymas buvo neaiškus, o veiklos sričių darbo programose nebuvo įmanoma

²⁸ Tokiems projektams kaip IT galioja konkreti Projektų organizavimo ir kontrolės procedūrose nustatyta tvarka. Apie su projektais susijusią riziką pranešama atskirai per Projektų valdymo komitetą/Naujų patalpų projektų valdymo komitetą. Su konkrečiais projektais susijęs rizikos valdymas į šio audito apimtį nebuvo įtrauktas.

atsekti 2009 m. ORV įvertinime, pagrįstame „iš viršaus į apačią“ metodu, išdėstytų veiksmų.

ECB veiklos testinumo valdymas

40. Veiklos testinumo valdymas (VTV) yra svarbi operacinės rizikos valdymo sudėtinė dalis. Pagal šio valdymo principus būtina parengti blogiausio atvejo scenarijui skirtus nepaprastosios padėties ir atkūrimo planus, kad būtų užtikrintas esminės veiklos ir procesų testinumas krizės atveju.

41. Audito Rūmai tikrino, ar:

- i) bendroji VTV sistema yra tinkama ir atitinka geriausios praktikos pavyzdžius;
- ii) esminiai procesai nustatyti tinkamai;
- iii) atskiruose atrinktų veiklos sričių veiklos testinumo planuose (VTP) rizika yra tinkamai nagrinėjama siekiant užtikrinti deramą esminių operacijų testinumą;
- iv) veiklos testinumo mechanizmai buvo tinkamai testuojami; ir ar
- v) darbuotojai buvo informuojami apie veiklos testinumo mechanizmus ir atitinkamai apmokomi.

VTV sistema

42. *Veiklos testinumo valdymas – tai bendrasis veiklos metodas, apimantis strategijas, standartus ir procedūras, skirtas užtikrinti, kad nutrūkus veiklai būtų galima laiku išsaugoti ar atkurti konkrečias operacijas. Jo tikslas – kiek*

įmanoma labiau sumažinti nutrūkusios veiklos sukeltas finansines, teises, veiklą ir reputaciją paveikiančias bei kitas svarbias pasekmes²⁹.

43. VTV tikslas – užtikrinti, kad veiklos tęstinumo mechanizmai ir sprendimo būdai atitiktų ECB tikslus, prievoles, aktų numatytus įpareigojimus ir ECB priimtinos rizikos politiką³⁰.

44. Audito metu taip pat buvo tikrinami pagrindiniai VTV pagrindą sudarantys dokumentai:

- veiklos praktikos vadovo 26 skyrius, kuriame nustatyta bendroji sistema, apibrėžti tolesni procesai ir siektini išdirbiai bei įvardytos funkcijos ir pareigos;
- ECB veiklos tęstinumo testavimo ir apmokymo strategija;
- veiklos tęstinumo testavimo programa;
- krizių valdymo vadovas.

45. ECB parengė krizių vadovą, kuriame apibrėžtos kilus krizei vykdytinos funkcijos, pareigos ir procesai bei nurodyti krizių valdymo grupės kontaktiniai duomenys. Kiekviena veiklos sritis visiškai atsako už savo VTP parengimą. Tačiau pagal aukšto lygio VTP šabloną nereikalaujama, kad ECB lygmeniu būtų parengtas bendras VTP, todėl tam tikras vienas VTP ir nebuvo parengtas.

46. ECB įdiegė patikimą sistemą, teikiančią VTV politikos, procesų ir atsakomybės organizacijoje gaires. Tačiau dėl taikomo decentralizuoto metodo taipogi kyla rizika, kad nevykdant griežto koordinavimo VTV organizacijoje gali nebūti nuosekliai įgyvendintas.

²⁹ „Veiklos tęstinumo aukšto lygio principai“, Bazelio bankų priežiūros komitetas, 2006 m. rugpjūčio mėn., 9 dalis.

³⁰ „Veiklos praktikos vadovas (VPV)“, 5 leidimas, ECB, 2010 m. rugsėjo 24 d.

Esminių procesų nustatymas

47. Poveikio veiklai analizės (PVA) – tai dinamiškas esminių operacijų ir paslaugų, pagrindinių priklausinių nuo vidaus ir išorės veiksmų ir atitinkamų gebėjimo atsigauti lygių nustatymo procesas. Šioje analizėje vertinama įvairių veiklos nutrūkimo scenarijų rizika ir jų galimas poveikis organizacijos operacijoms ir reputacijai³¹.

48. Naujausia išsami poveikio veiklai analizė (PVA) buvo atlikta 2006 m.³² siekiant nustatyti tuos ECB siektinus rezultatus ir paslaugas, kurie yra esminiai užtikrinant Banko pagrindinių operacijų tęstinumą. Atliekant PVA daugiausia dėmesio buvo skirta šioms pagrindinėms sritims:

- esminių veiklos procesų nustatymui;
- esminių reikalavimų klasifikavimui;
- gairėms, kaip nagrinėti nepasikartojančius ar nedažnai pasitaikančius procesus;
- papildomų pagalbinių reikalavimų nustatymui.

49. 2007 m. atliktoje išsamioje, naujausiais duomenimis papildytoje PVA analizėje buvo nustatytos veiklos tęstinumo ir tuo metu galiojusių mechanizmų spragos. Buvo nustatyta tolesnė strategija. Į ją buvo įtrauktos nustatytų spragų pašalinimo arba rizikos ir sąnaudų pripažinimo alternatyvos. Tačiau nors šiame dokumente buvo pateiktos su IT ir logistikos infrastruktūros sprendimais susijusios sąnaudos, jos nebuvo suklasifikuotos siekiant atspindėti skirtingų rizikos lygių poveikį sąnaudoms.

³¹ „Veiklos tęstinumo aukšto lygio principai“, Bazelio bankų priežiūros komitetas, 2006 m. rugpjūčio mėn., 10 dalis.

³² „ECB poveikio veiklai analizės“, 2006 m. peržiūra, Žmogiškųjų išteklių, biudžeto ir organizavimo generalinis direktoratas, 2007 m. sausio 16 d.

50. Paskutinė naujausiais duomenimis papildyta PVA analizė, atlikta siekiant pašalinti 2007 m. nustatytas spragas, buvo užbaigta 2010 m. Po finansų krizės nebuvo atlikta nė viena išsami poveikio veiklai analizė.

Veiklos tęstinumo planai

Esminės operacijos

51. *VTP turėtų būti parengti taip, kad būtų galima nustatyti esmines operacijas, kurios yra būtinos užtikrinant ECB gebėjimą vykdyti savo teisės aktais nustatytas prievoles, apibrėžtas atitinkamame protokole dėl ECB statuto³³. VTP turėtų būti rengiami atsižvelgiant į „blogiausio atvejo scenarijų“, suvokiant, kad atsako į riziką mastas gali būti atitinkamai sumažinamas, veiksmus pritaikant prie esamos krizės³⁴.*

52. ECB nustatė kritiškumui nustatyti skirtus pirminius atskaitos rodiklius, susijusius su rizikos rūšių skaičiumi ir grindžiamus teisės aktais nustatytais ECB prievolėmis (žr. **3 langelį**).

³³ Protokolo (Nr. 4) dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto 3 straipsnyje įtvirtintos teisės aktais nustatytos užduotys, kurias turi vykdyti ECB.

³⁴ *Veiklos tęstinumo rekomendacija: Pasirengimui esant nepaprastajai padėčiai, krizių valdymui ir veiklos atkūrimui po nelaimės taikomas praktinis metodas, ASIS international, 2005 m., 11.3 dalis.*

3 langelis. Kritiškumui nustatyti skirti pirminiai atskaitos rodikliai

Teisės aktais nustatytų prievolių vykdymas, įskaitant:

- euro zonos pinigų politikos nustatymą ir įgyvendinimą;
- užsienio valiutų keitimo operacijų vykdymą;
- euro zonos šalių oficialiųjų užsienio atsargų laikymą ir valdymą;
- sklandaus mokėjimo sistemų veikimo skatinimą;

Veiklos nutrūkimo poveikis įvardytam procesui, susijęs su:

- rinkos nestabilumu;
- pasitikėjimo/prestižo/reputacijos praradimu;
- ECB patiriamais finansiniais nuostoliais;
- kitų institucijų patiriamais finansiniais nuostoliais;
- galimomis teisinėmis problemomis;
- kitu pirmiau nepaminėtu poveikiu.

Šaltinis: ECB 2006 m. PVA peržiūra.

53. Remiantis Audito Rūmų atlikta šių pirminių atskaitos rodiklių peržiūra ir preliminariniu pagal nustatytus scenarijus³⁵ tebevykdomų operacijų potencialaus lygio įvertinimu, parengti planai buvo sudaryti taip, kad būtų užtikrintas teisės aktais nustatytų prievolių vykdymas. Tačiau Audito Rūmams patikrinus VTP, buvo nustatyta, jog nėra parengti planai, kuriais būtų sprendžiamas didelio žmogiškųjų išteklių praradimo įvykus nelaimei klausimas³⁶. Nors už procesus atsakingos veiklos sritys buvo nustačiusios veiklos tęstinumą užtikrinantį personalą ir pavaduojančius darbuotojus, nė viena jų neturėjo atsarginio plano esant dideliame darbuotojų trūkumui.

³⁵ Remiantis šešiais nelaimių scenarijais, PVA nagrinėjamas poveikis kiekvienos veiklos srities operaciniam pajėgumui.

³⁶ Kaip to yra reikalaujama pagal veiklos tęstinumo aukšto lygio principus, Bazelio bankų priežiūros komitetas, 2006 m. rugpjūčio mėn., 23 dalis.

Aukšto lygio VTP šablono reikalavimų laikymasis

54. Vadovaujantis aukšto lygio VTP šablono reikalavimais, atskiri veiklos sričių VTP turėtų apimti:

- organizacinius aspektus³⁷;
- esminius procesus³⁸;
- reikalavimus³⁹;
- suinteresuotųjų šalių sąrašą.

Organizacija palygina tiesioginę naudą, gautą taikant priemones, skirtas padidinti gebėjimą atsigauti po veiklos sutrikdymo, su šių priemonių sąnaudomis⁴⁰.

55. Bendrajame ECB aukšto lygio VTP šablone numatyta atskirų veiklos sričių VTP privaloma struktūra ir turinys. Šiame šablone nurodyta tik VTP dokumentų, kuriuos turi pateikti veiklos sritys, struktūra.

56. VTP rengiami veiklos srities, departamento ar skyriaus lygmeniu. Aukšto lygio VTP šablone nustatytų privalomo turinio reikalavimų iš esmės yra laikomasi, tačiau išsamumo lygis dokumentuose yra labai skirtingas. Nors ORV/VTV funkcinė grupė atlieka pagrindinį koordinavimo vaidmenį, atskirų VTP kokybė priklauso nuo atsakingo asmens veiklos srities lygmeniu.

³⁷ T. y. sprendimus priimančiosios organai ištikus krizei, veiklos tęstinumą užtikrinančios grupės sudėtis, santykiai su kitomis grupėmis, veiklos tęstinumą užtikrinančios grupės vietos.

³⁸ T. y. tie nustatyti procesai, kurie buvo patvirtinti kaip PVA dalis; užduočių sąrašas, kuriame išsamiai nurodyta konkreti pirmiau paminėtų esminių procesų tęstinumui užtikrinti būtina veikla.

³⁹ T. y. IT ir biuro įranga, vadovai.

⁴⁰ Veiklos tęstinumo aukšto lygio principai, Bazelio bankų priežiūros komitetas, 2006 m. rugpjūčio mėn., 13 dalis.

Nebuvo aptikta įrodymų, kad ORV/VTV funkcinė grupė atlieka pakankamą atskirų VTP peržiūrą.

57. Iš penkių išsamiesiems testams atlikti atrinktų veiklos sričių⁴¹, keturiose veiklos srityse VTP buvo parengtas laikantis reikalavimų, o trijose jų buvo visapusiškai išnagrinėti PVA nustatyti esminiai procesai.

58. Daugeliu atvejų į imtį įtrauktose veiklos srityse ekonominės naudos analizė, susijusi su veiklos tęstinumo alternatyvomis, įskaitant įvairių rizikos lygių įvertinimą, nebuvo pagrįsta dokumentais.

Testavimas

59. *Organizacijos turėtų testuoti savo veiklos tęstinumo planus, vertinti jų veiksmingumą ir, prireikus, atnaujinti savo veiklos tęstinumo valdymą⁴². Pagal BS25999⁴³ reikalaujama, kad organizacija užtikrintų, jog jos VTV mechanizmų veikimas būtų patvirtintas atliekant testus ir peržiūrą ir kad šie mechanizmai būtų atnaujinami.*

60. Buvo peržiūrėti šie dokumentai:

- veiklos tęstinumo testavimo strategija⁴⁴;
- 2008–2010 m. testavimo programos ir grafikai;
- testų ataskaitos.

⁴¹ DG-IS vykdomas atskiras veiklos tęstinumo procesas. Jam taikoma išorės audito, kurio metu tikrinama atitiktis ISO 20000, procedūra, ir dėl šios priežasties DG-IS VTP į Audito Rūmų 2010 m. audito apimtį nebuvo įtrauktas.

⁴² Veiklos tęstinumo aukšto lygio principai, Bazelio bankų priežiūros komitetas, 2006 m. rugpjūčio mėn., 6 principas.

⁴³ Britų standarto VTV praktikos kodeksas.

⁴⁴ ECB veiklos tęstinumo testavimo ir mokymo strategija, Operacinės rizikos komitetas, 2008 m. kovo 4 d.

61. Vykdam testavimo strategiją daugiausia dėmesio skiriama VTP ir informacinių sistemų atkūrimo planams, parengtiems siekiant pagal PVA išnagrinėti esminius procesus. Testavimo sistemą sudaro aiškus pareigų paskirstymas, testavimo apimties, ataskaitų teikimo reikalavimų, testų dažnumo ir atitinkamos vidutinės trukmės testavimo programos nustatymas. Peržiūros rezultatai parodė, kad buvo nustatyta tinkama testavimo sistema, atitinkanti BS 25999 reikalavimus.

62. Atlikti testai parodė, kad testavimas, nors jis ir apima pagrindinį personalą ir yra atliekamas reguliariai, ne visada imituoja aplinkybes, su kuriomis ECB susidurtų didelio veiklos sutrikdymo atveju. 2009 ir 2010 m. suplanuoti testai neapėmė visų ECB sukurtų scenarijų ir nebuvo atlikti visi iš pat pradžių suplanuoti testai.

Mokymai ir informuotumas

63. *Krizių valdymo ir atsako į riziką grupės turėtų būti informuojamos apie savo pareigas ir prievoles. Grupės turėtų būti apmokomos mažiausiai kartą per metus, o nauji nariai turėtų būti apmokomi jiems prisijungus prie grupės. Visi darbuotojai turėtų būti apmokomi, kaip vykdyti savo individualias pareigas ištikus krizei. Jie taip pat turėtų būti supažindinti su pagrindinėmis veiklos tęstinumo plano sudėtinėmis dalimis⁴⁵.*

64. ECB patvirtintoje mokymo strategijoje nurodyta, kad visi darbuotojai turėtų pasinaudoti informuotumo apie VTV didinimo programa⁴⁶. Kalbant apie testavimą, mokymo strategijoje numatyta sukurti mokymo programą, kurioje būtų pateikta išsamesnė įgyvendinimo informacija.

⁴⁵ *Veiklos tęstinumo rekomendacija: Pasirengimui esant nepaprastajai padėčiai, krizių valdymui ir veiklos atkūrimui ištikus nelaimei taikomas praktinis metodas, ASIS international, 2005 m., 12.1.1 dalis.*

⁴⁶ „ECB veiklos tęstinumo testavimo ir mokymo strategija“, Operacinės rizikos komitetas, 2008 m. kovo 4 d.

65. 2010 m. buvo surengtos penkios pusę dienos trukusios krizių valdymo mokymo programos siekiant išsamiai paaiškinti ECB patvirtinto krizių vadovo procedūras. Iš esmės ir įvadinį kursą apie vadovą, ir mokymo kursus dalyviai įvertino teigiamai, tačiau taip pat buvo pažymėta, jog būtų labai pageidautina surengti modeliavimo testus.

66. Nors audito metu buvo aptikta aiškių įrodymų, jog yra rengiami atitinkamo veiklos tęstinumą užtikrinančio personalo mokymai, visų pirma pasitelkiant VTP testus, jie nerado įrodymų, kad būtų aktyviai didinamas kitų darbuotojų informuotumas apie veiklos tęstinumo sistemą ir procesus. Keliuose vidaus informaciniuose dokumentuose⁴⁷ pripažįstama, kad nors testavimas atlieka pagrindinį vaidmenį rengiant darbuotojų mokymus, būtina visiems darbuotojams taikyti darbuotojų informuotumo programą. Tokia programa dar nėra parengta, kadangi centrinė ORV/VTV funkcinė grupė mano, jog darbuotojų informuotumas apie veiklos tęstinumo mechanizmus yra pakankamas. Vis dėlto vidaus apklausos⁴⁸ rezultatai rodo, kad daugiau nei 12 % respondentų (20 % 2009 m.) nėra informuoti apie jų veiklos sričiai taikomus veiklos tęstinumo mechanizmus ir nežinotų, kur rasti informacijos apie tai, kaip reaguoti iškilus krizei.

Ar ECB veiksmingai valdė finansinę riziką?

67. Finansinės rizikos valdymas – tai dėl finansinių rinkų kylančio netikrumo šalinimo procesas. Jis apima finansinės rizikos, su kuria susiduria organizacija, vertinimą bei vidaus prioritetus ir politiką atitinkančių valdymo strategijų rengimą.

68. Audito Rūmai tikrino, ar:

⁴⁷ „Veiklos tęstinumo testavimo ir mokymo strategija“, p. 15; „Veiklos praktikos vadovas“, 26.1 dalis; „Veiklos tęstinumo sistema“ (ECB intranetas), „Veiklos tęstinumo valdymo politikos dokumentas“.

⁴⁸ 2010 m. ir 2009 m. ECB vidinės klientų poreikių patenkinimo apklausos ataskaita.

- bendroji su investicijomis ir politikos operacijomis susijusi finansinės rizikos valdymo sistema yra tinkama ir atitinka geriausios praktikos pavyzdžius;
- ECB naudojama finansinės rizikos metodika yra tinkama finansinei rizikai valdyti;
- ECB veiksmingai taiko finansinės rizikos metodiką;
- ataskaitos apie finansinės rizikos valdymą yra patikimos ir teikiamos reguliariai.

Su investicijomis ir politikos operacijomis susijusi finansinės rizikos valdymo sistema

69. *Sistema turėtų pateikti visos įmonės mastu taikomą finansinės rizikos apibrėžtį ir nustatyti finansinės rizikos nustatymo, vertinimo, stebėjimo ir kontroliavimo/mažinimo principus⁴⁹. Bankas turi turėti finansinės rizikos valdymo sistemą su aiškiai priskirtomis pareigomis.*

70. ECB finansinės rizikos valdymo sistema parengta taip, kad apimtų rizikos veiksnius, kylančius vykdant dviejų rūšių ECB operacijas: i) investicijų ir ii) kredito. Investicijų operacijos yra susijusios su dviem investicijų portfeliais: užsienio atsargomis⁵⁰ (2010 m. gruodžio 31 d. jos sudarė 60 600 milijonų eurų) ir nuosavomis lėšomis⁵¹ (2010 m. gruodžio 31 d. jos sudarė 13 300 milijonų

⁴⁹ Bazelis, ERM COSO (rėmimo organizacijų įmonių rizikos valdymo komitetas, angl. *Enterprise Risk Management Committee of Sponsoring Organizations*).

⁵⁰ 2008 m. birželio 20 d. Europos Centrinio Banko gairės dėl nacionalinių centrinių bankų vykdomo Europos Centrinio Banko užsienio atsargų valdymo ir operacijų su tokiomis atsargomis teisinių dokumentų (suvestinė redakcija) (ECB/2008/5) (2008/596/EB).

⁵¹ „NLV gairės“, 2010 m. liepos mėn., „ECB nuosavų lėšų investavimo gairės“, 2010 m. rugsėjo mėn.

eurų). Kredito operacijos yra susijusios su pinigų politikos operacijomis⁵². ECB investicinė veikla apima ECB užsienio atsargų⁵³, ECB nuosavų lėšų portfelio, pensijų fondo ir veiklos, susijusios su abiem pinigų politikos tikslais laikomais portfeliais⁵⁴, valdymą.

71. RMA skyrius yra atsakingas už bendrosios rizikos valdymo sistemos, susijusios su investicijų operacijomis, tvarkymą bei rizikos rūšių, kylančių vykdančias šias operacijas, stebėjimą, vertinimą ir kontrolę. Jis prižiūri, kad būtų tinkamai vykdoma sutarta rinkos ir kredito rizikos valdymo politika ir procesai. Apie neatitiktis atvejus pranešama pagal sutartas incidentų eskalavimo procedūras.

72. DG-M – tai ECB investicijų operacijas vykdanči veiklos sritis. Ji taip pat atsakinga už Eurosistemos portfelio valdymo programos priežiūrą ir tolesnę plėtotę⁵⁵. DG-M investicijų skyrius yra atsakingas už Investicijų komiteto pasiūlymų dėl užsienio atsargų portfeliams taikomų taktinių gairių parengimą ir tiesioginį ECB tiesioginių lėšų portfelio valdymą.

73. Finansinės rizikos valdymo vadove⁵⁶, kuris yra pagrindinis investicinės veiklos finansinės rizikos valdymo dokumentas, pateikta išsamiai visų svarbių

⁵² 2002 m. rugsėjo 26 d. Europos Centrinio Banko gairės dėl minimalių standartų Europos Centriniam Bankui ir nacionaliniams centriniam bankams, naudojamų vykdančias pinigų politikos operacijas, valiutos keitimo operacijas su Europos Centrinio Banko užsienio atsargomis ir valdančias Europos Centrinio Banko užsienio atsargas (ECB/2002/6).

⁵³ Įskaitant aukso atsargas.

⁵⁴ Padengtų obligacijų pirkimo programos (POPP) portfelio ir Vertybinių popierių rinkų programos (VPRP) portfelio.

⁵⁵ Programa, naudojama ECB užsienio atsargoms ir nuosavoms lėšoms valdyti bei veiklos rodikliams teikti.

⁵⁶ „Finansinės rizikos valdymo vadovas: politikos kryptys ir procedūros“, 2008 m. kovo mėn.

politikos krypčių, procesų ir procedūrų apžvalga su nuorodomis į ECB sprendimų priėmimo organo patvirtintus dokumentus.

74. ECB sukurta investicijų ir politikos operacijų valdymui skirta bendroji sistema ir finansinės rizikos valdymo sistema pateikia viso banko mastu taikomą finansinės rizikos apibrėžtį ir nustato finansinės rizikos nustatymo, vertinimo, stebėjimo, kontroliavimo/mažinimo principus.

Finansinės rizikos valdymo metodika

75. Turėtų būti nustatytos tinkamos investavimo gairės, kuriose būtų pakankamai apibrėžtas rizikos toleravimo lygis ir pateiktos išsamios investicijų operacijoms skirtos rekomendacijos.

76. ECB finansinės rizikos valdymo vadove apibrėžti šie elementai:

- i) ECB priimtina rizika;
- ii) patvirtintos priemonės ir operacijos;
- iii) tinkamos sandorio šalys ir emitentai, ribų nustatymas;
- iv) strateginis turto paskirstymas;
- v) ataskaitų teikimo ir vertinimo priežiūra;
- vi) sistemos peržiūra⁵⁷.

77. Vykdam užsienio atsargų investavimo procesą, vadovaujamosi trijų lygmenų struktūra, apimančia strategines bei taktines gaires ir faktinius portfelius. Strateginės gairės, dėl kurių nusprendžia Valdančioji taryba, atspindi ilgalaikes rizikos ir gražos preferencijas.

⁵⁷ i–v) punktų peržiūrą reguliariai arba bent kartą per metus atlieka Vykdomoji valdyba arba Valdančioji taryba.

78. Nuosavų lėšų investavimo procesas yra pagrįstas dviejų lygmenų struktūra, kurią sudaro strateginės gairės ir faktinis portfelis. Strategines gaires nustato Vykdomoji valdyba.

79. Graža yra maksimaliai padidinama atsižvelgiant į turto paskirstymo apribojimus ir apribojimą, kad nebus patirta nuostolių. Ji įgyvendinama taikant konkrečią strateginio turto paskirstymo priemonę⁵⁸.

80. Tinkamų šalių, emitentų ir sandorio šalių sąrašus tvarko RMA. Sandorių šalims taikomas ribas nustato RMA remdamasis Vykdomosios valdybos patvirtinta metodika. Užsienio atsargų valdymo srityje ribos yra paskirstomos nacionaliniams centriniams bankams remiantis Valdomosios tarybos patvirtinta metodika. Kartą per metus sistemingai atnaujinamos visos ribos. Be to, nedelsiant atsižvelgiama į reitingų pokyčių pasekmes tinkamumui ir riboms.

81. Atliekant strateginį turto paskirstymą atsižvelgiama į šiuos aukšto lygio politikos reikalavimus:

- i) atsargų laikymo tikslus;
- ii) rizikos ir gražos preferencijas;
- iii) modeliavimo koncepciją;
- iv) investicijų perspektyvą ir peržiūros dažnumą;
- v) investicinę grandinę sudarančių už strategines ir taktines gaires atsakingų lygmenų pareigų pasidalijimą;
- vi) informacijos turinį, pagrindžiantį sprendimus dėl investicijų;
- vii) tinkamas investicijas;

⁵⁸ Ją nustato Valdančioji taryba užsienio atsargų atveju ir Vykdomoji valdyba nuosavų lėšų atveju remdamosi RMA pasiūlymais.

viii) nustatytus investavimo apribojimus.

Investicijų ir rizikos perspektyvos nustatomos vieneriems metams užsienio atsargų atveju ir penkeriems metams nuosavų lėšų atveju.

82. Audito Rūmų audito metu buvo tikrinamas:

- rizikos toleravimo lygio ir rizikos strategijos apibrėžties išsamumas ir tinkamumas;
- investavimo gairės;
- sprendimų dėl investavimo ribų priėmimo procesas;
- rizikos priemonės ir jų nuoseklumas: rinkos rizika, kredito rizika, sandorio šalies rizika, likvidumo rizika ir investicinės veiklos operacinė rizika.

83. Patikrinus finansinės rizikos valdymo sistemą paaiškėjo, kad finansinės rizikos valdymo metodikoje pakankamai apibrėžtas ECB taikomas rizikos toleravimo lygis ir pateiktos išsamios investicijų operacijoms skirtos rekomendacijos.

Finansinės rizikos valdymo metodikos taikymas

84. Ankstesniame skirsnyje apibūdinta finansinės rizikos valdymo metodika turėtų būti veiksmingai taikoma praktikoje.

85. Audito Rūmų auditas apėmė:

- i) gairių tinkamumo lyginant su portfelio rizikos profiliu peržiūrą, įskaitant klaidų taisymo priemones, duomenų kokybę, duomenų valdymą ir strateginių bei taktinių gairių duomenų saugumą;
- ii) su portfeliais ir gairėmis susijusių skaičiavimų ir atnaujinimo pagalbinių priemonių ir sistemos peržiūrą;
- iii) su gairėmis susijusių pokyčių valdymo peržiūrą.

86. Tikrinant rizikos vertės sistemą buvo nagrinėjami šie aspektai:

- i) duomenų kokybės ir duomenų valdymo analizė bei saugumo ir kontrolės duomenų peržiūra;
- ii) modeliavimo metodo, modeliais pagrįstų prielaidų ir pagrindinių modeliavimo sudėtinių dalių analizė;
- iii) pagrįstumo testai, grįžtamojo patikrinimo rezultatų peržiūra, ataskaitų teikimo analizė.

87. Testų rezultatai parodė, kad metodika buvo tinkamai įdiegta. Tačiau „keturių akių principas“ nebuvo paremtas dokumentais. Be to, atlikus modelių, naudojamų strateginėms ir taktinėms gairėms bei rizikos vertei apskaičiuoti, peržiūrą, apėmusią ir modelių patvirtinimą, paaiškėjo, kad kai kurių modelių atveju:

- a) modelių grįžtamasis patikrinimas pastaruoju metu nebuvo reguliariai vykdomas ir dokumentuojamas;
- b) nepriklausomas taikomų modelių patvirtinimas nebuvo atliktas; šie modeliai pastaruoju metu nebuvo atnaujinti;
- c) modeliais grindžiamos prielaidos ne visuomet būdavo pakankamai patvirtinamos dokumentais.

88. Išnagrinėjus geriausios praktikos pavyzdžius kitose panašiose tarptautinėse organizacijose, buvo nustatyta, kad po JAV įvykusios finansų krizės Niujorko federalinis rezervų bankas, siekdamas sustiprinti savo finansinės rizikos valdymo gebėjimus, sukūrė modelių tvirtinimo grupę. Pagrindinės šios grupės užduotys apibūdintos **4 langelyje**.

4 langelis. Niujorko federalinio rezervų banko modelių tvirtinimo grupė

Pagrindinės šios grupės užduotys yra šios:

- visų finansinės rizikos valdymo srityje naudojamų modelių įtraukimas į aprašą;
- su modeliais susijusios dokumentacijos peržiūra ir patvirtinimas;
- išsamių dokumentų parengimas tais atvejais, kai jie nėra pakankamai išsamūs;
- modelių testavimas.

Teikiamų ataskaitų apie finansinę riziką tinkamumas

89. *Turėtų būti vykdomas reguliarios rizikos profilių ir reikšmingų galimų nuostolių priežiūros procesas. Turėtų būti įdiegta patikima priežiūros ir ataskaitų teikimo sistema.*

90. RMA prižiūri, ar tinkamai vykdoma sutarta rinkos ir kredito rizikos valdymo politika ir procesai. Šis skyrius taip pat atsakingas už pranešimą apie neatitikties atvejus pagal sutartas incidentų eskalavimo procedūras. ECB RMA reguliariai teikia ataskaitas apie riziką, grąžą ir veiklos rezultatus, susijusius tiek su ECB užsienio atsargų ir nuosavų lėšų portfeliais, tiek su atitinkamomis strateginėmis ir taktinėmis gairėmis. Ataskaitos teikiamos kasdien, kas savaitę, kas mėnesį, kas ketvirtį ir kasmet.

91. Auditoriams atlikus testus ir surengus interviu buvo patvirtinta, kad apie veiklos rezultatus pranešama reguliariai ir kad jie laiku pateikiami vykdomajai vadovybei. Tačiau buvo pažymėta, kad teikiant ECB vidines ataskaitas apie veiklos rezultatus nėra visapusiškai laikomasi GIPS standartų, kurie yra laikomi geriausios praktikos pavyzdžiu⁵⁹.

⁵⁹ GIPS (Visuotiniai investicijų rezultatyvumo standartai, angl. *Global Investment Performance Standards*) yra standartizuotų visam sektoriui taikomų etinių principų, kuriuos sukūrė ir administruoja CFA (Atestuotų finansų analitikų institutas), rinkinys, kuriame teikiamos investicinių rezultatų apskaičiavimo ir ataskaitų teikimo apie juos rekomendacijos. Jie taikomi savanoriškai ir yra

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Ar ECB įdiegė tinkamą ir išsamią rizikos valdymo sistemą?

92. ECB nustatė išsamią organizacinę struktūrą su aiškiai priskirtomis funkcijomis ir pareigomis. Tačiau Banko finansinės ir operacinės rizikos valdymo sritys yra labai aiškiai atskirtos, o tai padidina riziką, kad Banką veikiančių rizikos veiksnių vaizdas gali būti neišsamus. Nebuvo įsteigtas joks nepriklausomas atskiras už ryšius tarp Vykdomosios valdybos ir dviejų rizikos funkcinų grupių/padalinių (t. y. ORV/VTV ir RMA) atsakingas organas, pavyzdžiui, komitetas, arba rizikos priežiūros pareigūno pareigybė.

93. Metinėse ECB finansinėse ataskaitose pateikiama tik glausta informacija apie tam tikrus rizikos valdymo klausimus, o ne apžvelgiamas organizacijoje vykdomas rizikos valdymo procesas, rizikos rūšys, su kuriomis yra susiduriama, bei vadovybės požiūris į jas.

Rekomendacijos

1. ECB turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti hierarchiškai nepriklausomą atskirą rizikos valdymo funkciją, pavyzdžiui, įsteigti rizikos priežiūros direktoriaus pareigybę arba komitetą, kuris visą dėmesį skirtų vien tik rizikos valdymui ir Banką veikiančių rizikos veiksnių išsamaus vaizdo užtikrinimui.
2. ECB, taikydamas geriausią praktiką, kaip antai 7-ąją TFAS, turėtų ir toliau gerinti savo metinėse finansinėse ataskaitose išorės šalims viešai atskleidžiamą informaciją apie rizikos valdymo praktiką.

grindžiami pagrindiniais visapusiško investicinės veiklos rezultatų atskleidimo ir teisingo jų pateikimo principais.

Ar ECB veiksmingai valdė operacinę riziką?

94. ECB turi aiškią organizacinę struktūrą ir yra nustatęs tinkamą operacinės rizikos valdymo politiką, apibrėžiančią Banko taikomą metodą vertinant, stebint ir kontroliuojant/mažinant riziką.

95. Nors 2008 ir 2009 m. buvo atlikti įvertinimai taikant metodą „iš viršaus į apačią“ ir buvo nustatyti kiekvienai veiklos sričiai skirti veiksmų planai, sąnaudų ir naudos analizės nebuvo paremtos dokumentais.

96. Nustatyta ataskaitų teikimo, stebėjimo ir tolesnių veiksmų sistema bei susitarta dėl vidutinės ir didelės rizikos mažinimo priemonių tolesnės priežiūros grafiko. Tačiau ORK/VV vykdoma kai kurių rizikos rūšių pripažinimo procedūra truko labai ilgai. Planavimas ir ORV ciklai nėra apjungiami. Be to, kai kurių testuotų veiklos sričių darbo programose ORV veikla nebuvo aiškiai nurodyta.

97. ECB parengė išsamų krizių vadovą, kuriame apibrėžtos kilus krizei vykdytinos funkcijos, pareigos ir procesai bei nurodyti krizių valdymo grupės kontaktiniai duomenys. Kiekviena veiklos sritis visiškai atsako už savo VTP parengimą.

98. ECB įdiegė patikimą sistemą, teikiančią VTV politikos, procesų ir atsakomybės organizacijoje gaires. Tačiau:

- a) nors 2007 m. poveikio veiklai analizė buvo papildyta išsamiais naujausiais duomenimis, o 2010 m. ji buvo užbaigta, nuo finansų krizės pradžios jokia išsami poveikio veiklai analizė nebuvo atlikta;
- b) buvo nustatyta, jog nėra parengti planai, kuriais būtų sprendžiamas didelio žmogiškųjų išteklių praradimo klausimas;
- c) suplanuoti testai nevisiškai apėmė visus ECB suplanuotus nelaimių scenarijus;
- d) kai kurie 2009 ir 2010 m. planuoti testai nebuvo atlikti.

Rekomendacijos

3. Metinis operacinės rizikos įvertinimas turėtų būti įtrauktas į ECB strateginio ir finansinio planavimo ciklą ir atskirų veiklos sričių metines darbo programas.
4. Turėtų būti greitai nusprendžiama imtis vidutinei ar didelei operacinei rizikai šalinti skirtų priemonių.
5. ECB turėtų ir toliau gerinti savo veiklos tęstinumo planus ir jų testavimo programą bei stengtis užtikrinti, kad būtų atlikti visi suplanuoti testai.

Ar ECB veiksmingai valdė finansinę riziką?

99. ECB sukurta investicijų ir politikos operacijų valdymui skirta bendroji sistema ir finansinės rizikos valdymo sistema yra tinkamos. Patikrinus finansinės rizikos valdymo sistemą paaiškėjo, kad sukurta finansinės rizikos valdymo metodika yra patikima ir tinkama ECB investicijų ir politikos operacijoms valdyti. Tačiau būtina gerinti metodikos praktinį taikymą, pavyzdžiui, modelių, naudojamų strateginių ir taktinių gairių bei VaR skaičiavimams atlikti, srityje.

100. Vidaus rizikos valdymo ataskaitose ECB vyresniajai vadovybei ir Valdybai pateikiama tiksli, tinkama ir išsami finansinės rizikos valdymo informacija. Ataskaitos apie veiklos rezultatus teikiamos reguliariai ir laiku, tačiau jos nėra reguliariai atnaujinamos siekiant atspindėti GIPS standartų pokyčius.

Rekomendacijos

6. ECB turėtų ir toliau gerinti modelių, naudojamų strateginėms ir taktinėms gairėms bei VaR apskaičiuoti, peržiūrą ir patvirtinimą, įskaitant išsamių dokumentų tais atvejais, kai jie nėra pakankamai išsamūs, parengimą, modelių testavimą ir reguliarią modeliais pagrįstų prielaidų peržiūrą.
7. GIPS standartų pakeitimai turėtų būti peržiūrimi kasmet. Turėtų būti apsvarstyta visapusiško jų taikymo ECB teikiant vidines ataskaitas apie veiklos rezultatus galimybė.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Louis GALEA, 2012 m. kovo 27 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

EUROPOS CENTRINIO BANKO ATSAKYMAS

į Europos Audito Rūmų ataskaitą dėl Europos Centrinio Banko valdymo veiklos efektyvumo audito 2010 finansiniais metais

Europos Centrinis Bankas (ECB) palankiai vertina Europos Audito Rūmų ataskaitą dėl 2010 finansinių metų ir reiškia padėką už pastabas ir rekomendacijas, ką reikėtų patobulinti. Be to, ECB atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmai patvirtino, jog: i) ECB turi aiškią organizacinę struktūrą ir yra nustatęs tinkamą operacinės rizikos valdymo politiką, ir kad ii) ECB sukurta investicijų ir pinigų politikos operacijų valdymui skirta finansinės rizikos valdymo bendroji sistema yra tinkama.

ECB atsižvelgia į Audito Rūmų pastabas ir rekomendacijas, ką reikėtų patobulinti. Toliau pateiktos ECB pastabos dėl konkrečių ataskaitos dalių ir septynių rekomendacijų.

9–13 ir 92 dalys

Atsižvelgdamas į Audito Rūmų ECB bendrosios rizikos valdymo sistemos aprašymą, ECB norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad:

Operacinės rizikos valdymo sistema, įskaitant ECB operacinės rizikos vertinimą ir stebėseną, yra Žmogiškųjų išteklių, biudžeto ir organizavimo generalinio direktorato Operacinės rizikos valdymo ir veiklos tęstinumo valdymo funkcinės grupės (ORV ir VTV) kompetencija. Už rinkos operacijų finansinės rizikos valdymo sistemą ir iš šių operacijų kylančios rizikos vertinimą ir stebėseną atsakingas Rizikos valdymo biuras (RVB). Tokia organizacinė struktūra būdinga centriniams bankams ir panašioms organizacijoms. Tai, kad yra speciali funkcinė grupė ir biuras, neturėtų būti vertinama kaip finansinės ir operacinės rizikos valdymo atskyrimas, o kaip organizacinis sprendimas, kurio tikslas – užtikrinti, kad būtų veiksmingai paskirstomi uždaviniai pagal Vykdomosios valdybos kolegialią atsakomybę už ECB bendrąjį rizikos valdymą.

Atsižvelgdamas į naujausius pokyčius, įvykusius po Audito Rūmų atlikto audito, ECB norėtų pažymėti, kad:

- kalbant apie operacinę riziką, Operacinės rizikos komitetui (ORK), kuris atsakingas už operacinės rizikos valdymo sistemos vystymo skatinimą ir jos priežiūrą, įdiegimą ir palaikymą, dabar vadovauja ECB pirmininko pavaduotojas.
- kalbant apie finansinę riziką, 2011 m. liepos mėn. ECB reorganizavo buvusį Rizikos valdymo skyrių (RMA) į savarankišką Rizikos valdymo biurą (RVB), kuris rengia ataskaitas Vykdomajai valdybai per jos narį, kuris nėra atsakingas už Rinkos operacijų generalinį direktoratą. Šio pakeitimo priežastys: i) finansinės rizikos valdymo vaidmuo tapo svarbesnis centriniuose bankuose apskritai ir ypač ECB, ii) Valdančioji taryba visiems Eurosistemos centriniams bankams parengė gaires dėl ataskaitų teikimo valdybos nariams tvarkos pakeitimo taip, kad rinkos operacijų grupė ir finansinės rizikos valdymo skyriaus ataskaitos būtų teikiamos skirtingiems valdybos nariams.

Taip pat žr. atsakymą į 1 rekomendaciją.

16, 17 ir 93 dalys

Su rizikos valdymu susijusi informacija pateikiama keliuose ECB metų ataskaitos skyriuose ir ECB metinėse finansinėse ataskaitose, rengiamose pagal apskaitos politiką, kuri, ECB valdančiosios tarybos nuomone, yra tinkama centrinės bankininkystės veiklai. Šią politiką nuosekliai taiko visi Eurosistemos centriniai bankai atlikdami Eurosistemos operacijas. Be to, tarptautiniu lygiu ji laikoma tinkamu centrinių bankų finansinės atskaitomybės standartu.

ECB finansinės atskaitomybės teisiniai reikalavimai išdėstyti ECB metinių finansinių ataskaitų sprendime (Sprendimas ECB/2010/21). Jei konkreti apskaitos tvarka nenurodyta Sprendime ECB/2010/21 ir jei nėra ECB valdančiosios tarybos sprendimo, kuriame nurodyta priešingai, ECB laikosi Europos Sąjungos patvirtintuose Tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose (TFAS) nurodytų vertinimo principų. Be to, vadovaudamasis anksčiau minėtu sprendimu, ECB rengia metines finansines ataskaitas, atsižvelgdamas į Valdančiosios tarybos padidintą tinkamą informacijos pridedamuose dokumentuose atskleidimo lygį, ir neprivalo laikytis 7 TFAS išdėstytų informacijos atskleidimo reikalavimų.

Taip pat žr. atsakymą į 2 rekomendaciją.

24 dalis

ECB norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad rizikos valdymo koordinatoriai bei vadovai gali rasti visą svarbią informaciją, įskaitant informaciją apie įvykių klasifikaciją ir jų tikrąsias priežastis, ECB intraneto ORV puslapiuose. Rizikos nustatymo papildomos gairės veiklos padaliniams pateikiamos skelbiant kiekvieną kasmet atnaujinamą banko operacinės rizikos įvertinimą.

28 dalis

ORV ir VTV funkcinės grupės nuolatinių darbuotojų skaičius neseniai padidintas iki penkių. ECB nuomone, esant dabatinei personalo sudėčiai šioje srityje centrinių bankų darbuotojų komandiravimas teikia naudos, o rizika, kad bus netinkamai įgyvendinta operacinės rizikos valdymo sistema, nepadidėja.

29 ir 66 dalys

Siekdamas didinti informuotumą apie operacinės rizikos valdymo sistemą ir veiklos tęstinumo užtikrinimo mechanizmus, ECB pagerins svarbios informacijos teikimą ORV ir TVT puslapiuose intranete ir paragins rizikos valdymo grupių vadovus reguliariai rengti pateiktis savo veiklos sričių darbuotojams.

37, 58 ir 95 dalys

Nors iš pradžių nustatant galimas atsako į riziką strategijas pagal operacinės rizikos valdymo politiką rekomenduojama atlikti sąnaudų ir naudos analizę šių strategijų ekonominiam veiksmingumui užtikrinti, šią analizę būtina atlikti priimant sprendimą dėl konkrečios atsako į riziką priemonės. Pavyzdžiui, sąnaudų ir naudos analizę visada reikia atlikti, jei projektą inicijuoja ECB.

50 dalis ir 98 dalies a punktas

ECB įprasta atnaujinti poveikio veiklai analizę, kai reikia, o ne reguliariais intervalais, siekiant užtikrinti, kad su papildomais veiklos tęstinumo reikalavimais, pavyzdžiui, organizaciniais ar sisteminiais pakeitimais, naujais procesais ar taikymo metodais susiję klausimai būtų sprendžiami laiku. Iš tiesų po to, kai 2007 m. Vykdomajai valdybai buvo pateikti veiklos poveikio išsamios analizės rezultatai, papildomi veiklos tęstinumo reikalavimai keletą kartų buvo įtraukti į VTV sistemą.

53 dalis ir 98 dalies b punktas

ECB nuomone, jo išsamaus pasirengimo pandemijai plano pakanka didelio žmogiškųjų išteklių sumažėjimo problemai spręsti. Be to, tam atvejui, jei susiklostytų labai mažai tikėtina situacija, kad visiškai nebėra darbuotojų, ECB yra sudaręs atsarginius susitarimus, kad esminiai procesai nenutrūktų.

62 dalis ir 98 dalies c ir d punktai

Dėl dabartinės finansų krizės, per kurią pagrindinės ECB funkcijos turi būti vykdomos beveik kiekvieną savaitgalį, neišvengiamai sumažėjo bendrojo veiklos tęstinumo testavimo mastas ir dažnumas. Nors krizių valdymo grupė reguliariai atlieka labai konkrečiu scenarijumi pagrįstus testus, siekiant sumažinti vykdomų užduočių sutrikdymo riziką, patvirtintas griežtesnis ECB bendrojo veiklos tęstinumo planų ir IT atkūrimo priemonių testavimo metodas.

Taip pat žr. atsakymą į 5 rekomendaciją.

91 ir 100 dalys

ECB nepatvirtino visos Tarptautinių investicijų apskaitos standartų sistemos (angl. *Global Investment Performance Standards*, GIPS), nes jos negalima visiškai pritaikyti ECB, kaip centrinio banko, veiklai.

Taip pat žr. atsakymą į 7 rekomendaciją.

1 rekomendacija

ECB visuomet vertina ir atsižvelgia į rekomendacijas dėl rizikos valdymo tolesnio gerinimo ir pažangiausios centrinių bankų patirties taikymo. Dabartinė ECB rizikos valdymo organizacinė struktūra yra veiksmingas užduočių paskirstymo pagal kolegialią Vykdomosios valdybos atsakomybę už ECB bendrąjį rizikos valdymą pagrindas.

2 rekomendacija

ECB jau laikosi atitinkamų teisinių finansinės atskaitomybės reikalavimų, kurie išdėstyti Sprendime ECB/2010/21. ECB nagrinėja ir toliau nagrinės TFAS pakeitimus, ypač dėl šių standartų tinkamumo ECB finansinei atskaitomybei.

3 rekomendacija

ECB sutinka su šia rekomendacija. Nors atskiri ECB veiklos padaliniai į metų darbo programas ir biudžeto pasiūlymus visuomet įtraukia su rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimu susijusius veiksmus ir sąnaudas, ECB neseniai pakeitė atitinkamų ECB procesų laiką, kad visiškai suderintų kasmet atnaujinamą operacinės rizikos įvertinimą ir strateginio bei finansinio planavimo ciklus.

4 rekomendacija

ECB sutinka su šia rekomendacija.

5 rekomendacija

ECB sutinka su šia rekomendacija. ECB įsipareigoja toliau gerinti veiklos tęstinumo planus ir stengsis užtikrinti, kad visų jo atitinkamų procesų ir siektinų rezultatų testavimo programos būtų vykdomos laiku. Tačiau ECB apsvarstys, ar yra svarbiau skubiai atlikti suplanuotus testus, ar laikytis reikalavimo mažinti riziką įgyvendinant ECB uždavinius, ypač šiuo svarbiu dabartinės finansų krizės įveikimo laikotarpiu.

6 rekomendacija

ECB sutinka su šia rekomendacija ir tebėra įsipareigojęs toliau peržiūrėti, testuoti ir visiškai dokumentuoti savo turto paskirstymą ir rizikos modelius, kad pasiektų pačius aukščiausius standartus.

7 rekomendacija

ECB nagrinėja ir toliau nagrinės Tarptautinių investicijų apskaitos standartų pakeitimus, ypač atsižvelgdamas į jų tinkamumą ECB vidaus ataskaitoms dėl investicijų naudingumo.